

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

08.07.2009

м.Київ

№ 218

Оперативні морські прогнози
як засіб забезпечення сталого
розвитку морського сектору
економіки України

Заслухавши та обговоривши наукову доповідь заступника директора Морського гідрофізичного інституту НАН України члена-кореспондента НАН України Г.К.Коротаєва «Оперативні морські прогнози як засіб забезпечення сталого розвитку морського сектору економіки України», Президія НАН України відзначає, що в інституті створено сучасну оперативну систему, яка дозволяє прогнозувати динаміку морської товщі та поверхневе хвилювання. Ця система працює на основі асиміляції супутникових спостережень у моделях циркуляції моря і морського хвилювання з використанням атмосферних аналізів і прогнозів. Прогнозовані поля течій, температури, солоності і хвилювання оперативно відображаються на сайті в Інтернеті і привертають увагу багатьох користувачів.

Система оперативних прогнозів Морського гідрофізичного інституту НАН України отримала широке визнання в країнах Чорноморського регіону, включаючи Росію, де дослідження з цієї проблеми удостоєні премії уряду РФ. Зараз інститут підтримує оперативне функціонування систем прогнозів у прибережних районах Болгарії, Грузії, Росії та Румунії.

У рамках спільного проекту з Морським інститутом Королівства Бельгії створено ефективну систему тренінгу студентів у галузі оперативних морських прогнозів.

Морські оперативні прогнози мають велике потенційне значення і для розвитку національної економіки України, дозволяючи здійснювати інформаційний супровід освоєння ресурсів моря і сприяти пом'якшенню наслідків катастрофічних дій морського середовища на транспортну і берегову інфраструктури. Потребу у створенні оперативних морських прогнозів сучасного технологічного рівня Україна відчула після катастрофічних наслідків шторму в акваторії Чорного моря в листопаді 2007 року.

Нині Європейський Союз в рамках проекту GMES створює Морську базову службу GMES у складі семи регіональних центрів оперативних морських прогнозів, завданням яких є прогнозування стану Світового океану, Північного Льодовитого океану, Біскайської затоки, Балтійського, Північного, Середземного і Чорного морів. Регіональний чорноморський центр оперативних морських прогнозів створюється в Україні на базі Морського гідрофізичного інституту НАН України з цільовим фінансуванням Сьомої Рамкової програми Європейської Комісії. Інститут зобов'язується забезпечити його функціонування відповідно до стандартів Європи.

Разом з тим Президія НАН України відзначає, що в організації досліджень з цієї проблеми є недоліки й невирішені питання. Зокрема, практично не використовується високий потенціал НАН України і МОН України у сфері паралельних обчислень і ГРІД-технологій для підвищення ефективності і якості морських прогнозів. Недостатня увага приділяється розвитку моделювання регіональної атмосфери, що необхідно для підвищення якості аналізів і прогнозів, а також для розрахунку сценаріїв майбутньої еволюції морського середовища. Не забезпечується комплексність біогеохімічних досліджень з використанням створеної системи. Відсутній належний рівень впровадження в практику отриманих результатів, а також недостатньою є взаємодія з іншими профільними установами НАН України, МОН, Мінприроди, МНС України.

Президія НАН України постановляє:

1. Доповідь заступника директора Морського гідрофізичного інституту НАН України члена-кореспондента НАН України Г.К.Коротаєва взяти до уваги.

2. Відзначити високий рівень, досягнутий Морським гідрофізичним інститутом НАН України в галузі оперативного прогнозування стану морського середовища.

3. Відділенню наук про Землю НАН України (академік НАН України В.М.Шестопапов):

3.1. Підготувати пропозиції щодо створення на базі Морського гідрофізичного інституту НАН України Експериментального центру морських прогнозів.

3.2. Звернутись до МОН України з пропозицією щодо використання створеної в Морському гідрофізичному інституті НАН України системи тренінгу студентів у галузі оперативних морських прогнозів відповідного профілю в навчальних закладах України.

4. Морському гідрофізичному інституту НАН України (академік НАН України В.О.Іванов):

4.1. Організувати в Україні протягом 2010 року Міжнародну конференцію «Мій Океан» із запрошенням провідних фахівців Європи, США і Росії в галузі оперативної океанографії, гідрометеорології та кліматології.

4.2. У 2010 і наступних роках активізувати висвітлення досягнень океанології і морських прогнозів у друкованих ЗМІ, на радіо і телебаченні.

4.3. У 2010 р. забезпечити створення уніфікованого інформаційного табло (виставковий зразок) з відображенням у реальному часі оперативних морських прогнозів.

4.4. Підготувати у II півріччі 2009 р. пропозиції щодо співпраці з відповідними установами і вищими навчальними закладами в галузі атмосферного і морського моделювання з використанням ГРІД-технологій.

4.5. Протягом 2010 і наступних років вести активну менеджерську роботу щодо забезпечення зацікавлених користувачів кінцевими продуктами оперативної океанографії.

5. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на Відділення наук про Землю НАН України.

Т.в.о.президента
Національної академії наук України
академік НАН України

В.М.Геєць

Т.в.о.головного вченого секретаря
Національної академії наук України

В.О.Цибань